

Wiens brood men eet...

Aan 300 lezers van de BMJ werd onlangs een artikel toegestuurd over de invloed van pijn bij herpes zoster op het dagelijks functioneren. De helft van de lezers ontving het origineel, de andere helft ontving hetzelfde artikel maar ondertekend door andere auteurs, die melding maakten van een belangenverstrengeling. Desgevraagd vonden de lezers uit de tweede groep het artikel minder interessant, relevant, valide en geloofwaardig dan de lezers van het origineel.¹

Dat lezers belangenverstrengeling mee laten wegen in hun oordeel blijkt nog niet zo gek. Met behulp van een indrukwekkende meta-analyse, waarbij in totaal 1140 originele onderzoeken waren betrokken, werd aangetoond dat de kans

op een positieve conclusie voor het product van de farmaceutische industrie in door de industrie gesponsord onderzoek 3,6 maal zo groot is als in niet-gesponsord onderzoek.² Deels kunnen deze verschillen worden teruggevoerd op de gebruikte onderzoeksmethoden. Zo bleek in gesponsord vergelijkend onderzoek naar de werkzaamheid van NSAID's de dosering van het product van de sponsor hoger dan de dosering van de controle. Bovendien bleken de sponsors beperkingen op te leggen in de publicatie van resultaten.

De bijdrage van de industrie aan het biomedisch onderzoek is de laatste jaren fors toegenomen. In Amerika financierde de industrie in 2000 62% van het onder-

zoek. Lezers hebben gelijk als zij op hun hoede zijn. Wat doen de tijdschriften? Een derde drukt verklaringen van belangenverstrengeling af. In de jaren 1989-1999 werd slechts bij 1,4% van de artikelen een belangenconflict gemeld.³ Vergeleken met de financiële bijdrage van de industrie lijkt er dus een merkwaardige discrepantie te bestaan. (HvW)

1 Chaudhry S, et al. Does declaration of competing interests affect readers' perceptions? A randomised trial BMJ 2002;325:1391-2.

2 Bekelman JE, et al. Scope and impact of financial conflicts of interest in biomedical research. A systematic review. JAMA 2003;289:454-65.

3 Hussain A, Smith R. Declaring financial competing interests: survey of five general medical journals. BMJ 2001;323:263-4.

Theater van leven en dood

De geneeskunde lijkt dan wel veranderd, maar het is nog steeds het theater van leven en dood. Onder deze titel is er in het Museum Boerhaave in Leiden vanaf 28 maart tot 21 september een tentoonstelling over gezondheid en ziekte in de Gouden Eeuw. Toen al was de gezondheidszorg in de Nederlanden redelijk goed georganiseerd: de academisch geschoolde dokters hielden zich bezig met de inwendige mens en de chirurgijns knapten het vuile werk op. Die snijdende dokters waren echter ook verantwoordelijk voor de opleiding van vroedvrouwen. De hier getoonde baarstoel is een uitvinding van Cornelis Solingen (1641-1687), chirurgijn en vroedmeester in Den Haag. Hij was een van de eersten die zich – zonder kennis over hygiëne – bekommerden over goede en goed schoon te maken instrumenten. De baarstoel maakte het voor vrouwen makkelijker om te bevallen dan op een platte hoge tafel. De vrouw kon zittend persen, met de vroedvrouw/meester op het bankje ervoor. De stoel was geheel opvouwbaar; Solingen had een werkgebied van Lisse tot Vlaardingen en het ding moest dus mee. Hoewel de baarstoel volgens hem de kans op ongecompliceer-

de bevallingen verhoogde, is het de vraag of het allemaal iets uitmaakte voor de destijds hoge perinatale sterfte. De huidige perinatale sterfte op Urk analyseren Dekker et al. op pagina 191. Over het effect

van zo'n mooie baarkruk reppen ze niet. (JZ)

Museum Boerhaave Lange St Agnietenstraat 10, Leiden. Theater van leven en dood. Gezondheid en ziekte in de Gouden Eeuw. 28 maart-21 september 2003.

Foto: Museum Boerhaave